

ΘΕΜΑ Α1

Α. «κληρικ»: σελ. 54 «Στο εξωτερικό εμπόριο... είχε και θετικά στοιχεία» (Τρίτη παράγραφος)

Β. Εθνικών Κομιτάτον: σελ.77 «Το Εθνικών Κομιτάτον... εξάπλωση στην Οθωμανική Αυτοκρατορία»

Γ. Οργανισμός (1914): σελ.140,141 «Τον Ιούλιο του 1914 ιδρύθηκε... ή να αποκτήσουν γεωργικό κλήρο»

ΘΕΜΑ Α2

Α. Σ (Σωστό)

Β. Σ (Σωστό)

Γ. Σ (Σωστό)

Δ. Λ (Λάθος)

Ε. Λ (Λάθος)

ΘΕΜΑ Β1

Α.

Ραλλικό,

Εθνικό Κόμμα,

Κόμμα του Θεοτόκη

Β.

Σελ.92 «Ως αντιβενιζελικά... Φιλελευθέρων» (1^η παράγραφος)

ΘΕΜΑ Β2

Α. σελ.206,207 «Οι ξένοι ναύαρχοι ...ορίστηκε ο Ελευθέριος Βενιζέλος»

Β. σελ.208 «Εξέδωσε πολύ γρήγορα...(καραμπινιέρους)»

ΘΕΜΑ Γ1

(Ιστορικές Γνώσεις)

Κοινός πρόλογος:

Τα παραθέματα άπτονται της ανάπτυξης του σιδηροδρομικού δικτύου ως πρώτη σκέψη τον 19^ο και ως τελική υλοποίηση τον 20^ο αιώνα. Είναι δευτερογενούς φύσεως όπως επίσης εκθέτουν και αριθμητικές αποτιμήσεις (πίνακας) προκειμένου να μας διευκάνουν τις παρεχόμενες πληροφορίες.

A. σελ.33 «Η πιο χαρακτηριστική... της ανάπτυξης κατά τον 19^ο αιώνα »

Σε συνάρτηση με τα παραπάνω, οι ιστορικές γνώσεις έρχονται σε πλήρη ταύτιση με τα δοθέντα στοιχεία του πρώτου κειμένου (Α.Ν. Βερναρδάκης). Η κατασκευή σιδηροδρομικού δικτύου στην Ελλάδα θα δημιουργούσε ευαίωνες προοπτικές οικονομικής ανάπτυξης στους γεωργούς αφού με αυτό τον τρόπο θα διασφαλιζόνταν τόσο η ποσοτική όσο και η ποιοτική ανάταση της παρεχόμενης παραγωγής. Άλλωστε, μια τέτοιου είδους ανάπτυξη θα επέφερε παράλληλα την εξέλιξη των χειρωνακτικών επαγγελμάτων και την βιομηχανική άνθιση. Τα χρήματα που θα εξασφάλιζε η μείωση των εισαγόμενων προϊόντων θα επανεπενδύονταν στην διεύρυνση της ποικιλίας των των ξενικών προϊόντων.

B. σελ. 33,34, 35 «Μέχρι τη δεκαετία του 1880...τμήμα του διεθνούς δικτύου»

Ο παρατιθέμενος πίνακας τεκμηριώνει τα προαναφερθέντα. Παρατηρούμε μια ραγδαία αύξηση του χιλιομετρικού δικτύου από τα μέσα του 19^{ου} μέχρι τις αρχές του 20^{ου} αιώνα. Συγκεκριμένα, τα μόλις εννέα χιλιόμετρα του 1869 τμηματικά μετεξελίσσονταν σε 970 το εμπόλεμο έτος του 1897 και εξακοντίζονται σε 1372 το 1907 εν μέσω μάλιστα Εθνικού Διχασμού.

Γ. σελ.35 «Είναι αναμφίβολο... ριζοσπαστικές αλλαγές»

Επιβεβαιωτικά λειτουργεί και το τελευταίο παράθεμα σε σχέση με τα ιστορικά μας τεκμήρια. Τεκταίνεται ότι η απόδοση του σιδηροδρομικού δικτύου ήταν αμφίβολη καθώς η επενδυτική άπνοια συνεχίστηκε στη χώρα παράλο τον ελαφρώς τονωτικό ρόλο του δικτύου. Βέβαια, ανασταλτικά στο όλο εγχείρημα λειτούργησε η βιομηχανική ανεπάρκεια που κατατρύχει την ελληνική οικονομία της περιόδου σε μια χώρα που στερούνταν βασικές πρώτες ύλες. Η εγγενής αντίφαση του να εξυπηρετεί το δίκτυο τις παράλιες περιοχές μεν αλλά να ανταγωνίζεται τις θαλάσσιες συγκοινωνίες με μεγαλύτερο αντίτιμο το καθιστούσε αντιπαραγωγικό.

Επίλογος (προαιρετικά)

ΘΕΜΑ Δ1

(Ιστορικές Γνώσεις)

Κοινός πρόλογος:

Τα παραθέματα θίγουν τα κριτήρια παροχής του κλήρου κατά την αγροτική αποκατάσταση και τα ευρύτερα οφέλη που αποκόμισε η ελληνική οικονομία από αυτήν. Το χρονικό πλαίσιο ορίζεται στις απαρχές του 20^{ου} αιώνα και είναι δευτερογενούς φύσεως.

A. σελ. 156 « Η αγροτική αποκατάσταση... λιπάσματα και ζώα»

Πλήρως ταυτίζονται τα στοιχεία της πηγής Α με τα δοθέντα. Η αρχική διανομή τελούνταν χωρίς την επιστημονική εκτίμηση της τοπογραφικής υπηρεσίας οπότε η έκταση της γης ποίκιλε ανάλογα με τον αριθμό των μελών της κάθε οικογένειας με προσθετική αύξηση του 1/5 της αρχικής παροχής για κάθε νέο μέλος (άνω των τεσσάρων μελών). Διακυμάνσεις σαφώς εμφανίζονται ανάλογα με τον τόπο ή την ποιότητα του εδάφους (γονιμότητα, αρδευόμενο κτλ) και την εγγύτητα σε ένα αστικό ή μη κέντρο.

B. σελ. 167 ,168 «Για ένα διάστημα... σε αυτές τις ασχολίες στην πατρίδα τους»

Το Β και Γ παραθέματα εμπλουτίζουν τις ιστορικές μας αποτυπώσεις. Συγκεκριμένα, η ενασχόληση με την γεωργική παραγωγή των δημητριακών και κυρίως του σιταριού συνέβαλε τα μάλα στην οικονομική ανάταση και στην ευρύτερη άνοδο του βιοτικού επιπέδου των προσφύγων. Στα προσθετικά οφέλη υπογραμμίζεται η γρήγορη απόδοση της παρεχόμενης παραγωγής όπως και η ίδια αξιοποίηση της από τα νοικοκυριά. Ο καπνός ξεπροβάλλει ως δευτερεύον πεδίο ανάπτυξης παρόλες τις ειδικές συνθήκες (κλίματος και εδάφους) που προαπαιτούνταν για την απόδοσή του. Τα αντισταθμιστικά του οφέλη ήταν ταχεία και εκτείνονταν η καλλιέργεια του σε ένα μικρό ποσοστό του πληθυσμού. Εναλλακτικές καλλιέργειες που επιδόθηκαν οι πρόσφυγες ήταν τα σταφύλια, τα οπωροφόρα και τα εμπλεκόμενα με τη γεωργία επαγγέλματα όπως αυτά του σιδηρουργού και του μυλωνά. Στο παράθεμα Γ υπογραμμίζεται η ευρύτερη αναμόρφωση της υπαίθρου μέσα από την ευρύτερη ανάπτυξη των υποδομών. Εξίσου καταλυτική ήταν η διαδικασία απαλλοτρίωσης των τσιφλικιών που επέτεινε την διαδικασία αναδιανομής στους ακτήμονες.

Επίλογος (προαιρετικά)

Επιμέλεια

Ζανδές Δημήτρης

Καρατζέτζου Τέλια

Λαζαρίδου Άννα